

te maken, welke der twee methodes (hypofyse-achterkwabhornon bij de geboorte van het kind, gevolgd door inspuiting van ergometrine na de geboorte van de placenta enerzijds, Methergin-toediening bij de geboorte van het kind anderzijds) de beste is. De meerderheid der Nederlandse verloskundigen geeft aan de eerstgenoemde methode de voorkeur, die men over het algemeen bovendien reserveert voor speciale gevallen. Het zonder onderscheid des persoons bij alle bevallingen toepassen van een dezer technieken komt ons bij een overigens normale baring als verwerpelijke polypragmasie voor.

PLICHT TOT BEGRAVEN VAN EEN VRUCHT

Vraag No. 59. Naar aanleiding van de gerechtelijke uitspraak, besproken op bl. 1125 van deze jaargang, wilde ik vragen, wanneer een vrucht moet worden „begraven”.

Antwoord. Volgens art. 1 van de Wet op de lijkbezorging moet het lijk van een overleden persoon of doodgeboren kind worden begraven in een gesloten kist op een begraafplaats, overeenkomstig deze wet aangelegd of toegelaten. Het kan ook worden verbrand in een crematorium, mits aan bepaalde wettelijke voorwaarden is voldaan.

Het probleem dat in de vraag kennelijk is gesteld, is echter wat in deze wet verstaan moet worden onder „doodgeboren kind” en „persoon”. Hiervan worden in onze wetgeving merkwaaardigerwijze geen scherpe definities gegeven.

Voor de *statistiek* wordt onder „doodgeboren kind” verstaan een vrucht die 1. ten minste 28 weken is en 35 cm lang, 2. na de uitdrijving geen enkel teken van levensverrichting (ademhaling, hartactie, spieractie) heeft getoond.

De meeste artsen laten zich bij hun beslissing of een doodgeboren kind al of niet begraven moet worden, door deze definitie leiden en tot dusverre is er, voorzover ons bekend, in Nederland hiertegen (nog) geen protest van juridische kant gerezen.

Anders ligt het echter ten aanzien van de definitie van een overleden persoon. Wanneer mag men een menselijk wezen, dat na de geboorte tekenen van leven heeft vertoond, „persoon” noemen? Volkomen willekeurig gaan hierbij vele artsen uit van soortgelijke criteria als ten aanzien van het „doodgeboren kind” door de statistiek zijn opgesteld, nl. zwangerschapsduur van 28 weken en 35 cm lengte.

De onhoudbaarheid daarvan is terstond duidelijk wanneer men zich realiseert, dat meer dan eens kinderen van minder dan 35 cm lengte en binnen 28 zwangerschapsweken geboren, in leven zijn gebleven en tot volwassen mensen zijn opgegroeid. Dergelijke wezens het recht te ontzeggen „persoon” te zijn, is moeilijk te verdedigen, en het lag voor de hand, dat hiertegen protest zou rijzen, hetgeen dan ook is geschied bij de door inzender aangehaalde gerechtelijke uitspraak. Er is dus nu een arrest van de Hoge Raad, waarbij een vrucht, die 24 weken oud en minder dan 35 cm lang geweest zou zijn, ongeveer 480 gram woog

en 2½ uur na de geboorte overleed, als een overleden persoon aangemerkt is. Hieruit valt op te maken, dat menselijke vruchten, die levend geboren zijn en zwaarder zijn dan 480 gram of ouder dan 24 weken als persoon moeten worden aangemerkt, en dus bij overlijden begraven moeten worden. Of hiermede tevens een ondergrens is aangegeven en deze eis dus niet geldt voor een vrucht van bv. 20 weken en 250 gram, volgt hier niet uit. Ook in kringen van juristen is geen eenstemmigheid hierover. Wel krijgt men de indruk, dat over het algemeen het streven bestaat, de levensvatbaarheid die in het Franse recht als begrip is aanvaard, als criterium te willen aanleggen.

Ook wanneer men de meest optimistische mededelingen over successen van couveusebehandeling wil geloven, zal een gewicht van minder dan 250 gram en een zwangerschapsduur van minder dan 20 weken ons (althans voorlopig) in staat stellen levensvatbaarheid uit te sluiten. Als grens beneden welke begraven zeker niet geëist zal worden, lijkt dit aanvaardbaar.

Laat men ook dit criterium van levensvatbaarheid los, dan zou ieder kortstondig teken van leven na de geboorte aanleiding moeten geven tot een begrafenis, ook voor een embryo van 2 cm lengte, waarin men nog enkele minuten een hartje heeft zien kloppen. Vooralsnog komt het ons voor, dat dit niet door onze hoogste rechtscolleges wordt nagestreefd.

Literatuur: Ned. Jurisprudentie (1960) No. 119, bl. 305.

INGEZONDEN

DESINFECTIE VAN ARGENTI-NITRASSTIFTEN

Het antwoord van de Redactie op vraag 42 (1960), inzake het ontsmetten van een nitras-argenti-stift, is m.i. niet in overeenstemming met hedendaagse hygiënische begrippen. Lapis-stiften zijn uit de tijd. Het is verwonderlijk, dat er in 1960 nog medici zijn, die het navelgranuloompje van een pasgeborene aanstippen met dezelfde stift, waarmede zij even tevoren een etterende wond of een fistelopening bewerkt hebben.

Men gebruikte voor het aanstippen een wattenstaafje, gedompeld in een 20 pct-oplossing van argenti nitras.

Literatuur: Vraag 42 (1960) *Ned. T. Geneesk.* 104, 1296. — Moszkowicz (1932) *Kleine Chirurgie*. Wenen.

Eindhoven, 16 juli 1960

A. J. BERMAN

Zoals in het bedoelde antwoord is omschreven, zal een met natte watten schoongemaakte argenti-nitrasstift binnen enkele minuten gedesinfecteerd zijn. Het zal zelden of nooit voorkomen, dat een dergelijke stift aan de lopende band gebruikt wordt voor fistels, etterende wonden en navelgranuloompjes, met een tijdsduur van minder dan 10 minuten tussen deze opeenvolgende handelingen. Onder die omstandigheden kan men de lapis-stift niet als een onhygiënisch instrument betitelen, en terecht maken dan ook nog vele artsen af en toe in hun praktijk van dit gemakkelijk mee te dragen hulpmiddel gebruik. De aanbevolen argenti-nitrasoplossing heeft het bezwaar zich moeilijker te laten lokaliseren, zodat er vaak ontsierende vlekken ontstaan.

Slechts weinig hygiënisten zullen de stift zo volledig willen verdoemen als collega BERMAN.

REDACTIE